

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 16 septembrie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2022, declarate de avocații Tatiana Gorea și Ion Proca, în numele inculpatului

Gușanu Serghei XXXX,

anterior condamnat prin:

1) decizia Curții de Apel Cahul din 13.10.2009 în baza art. 27, 317 alin. (1), 85 Cod penal la 3 ani și 8 luni închisoare;

2) decizia Curții de Apel Chișinău din 07.09.2016 în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal la 3 ani și 4 luni închisoare;

3) sentința Judecătoriei Drochia din 08.06.2021 în baza art. 190 alin. (5), 189 alin. (3) lit. e), 84 alin. (1) Cod penal la 15 ani închisoare.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 20.11.2019 – 16.09.2021,
instanța de apel 20.10.2021 – 17.05.2022,
instanța de recurs: 28.07.2022 – 07.11.2022.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 16 septembrie 2021, Gușanu Serghei a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 2 ani închisoare, art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal /*episoadele din 09.01.2018 – partea vătămată Covtaniuc O. și din 29.01.2018 – partea vătămată Țurcan E./*, la a câte 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării bunurilor materiale și financiare pe un termen de 3 ani, pentru fiecare episod, art. 42 alin. (3), 190 alin. (2) lit. b) Cod penal /*episoadele din 27.02.2018 – partea vătămată Dimitriadi D./*, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării bunurilor materiale și financiare pe un termen de 3 ani și art. 190 alin. (1) Cod penal /*episoadele din 12.02.2020 – partea vătămată Parascan V. și din 13-15.03.2020 – partea vătămată Gaiduc E./*, la a câte 1 an închisoare, pentru fiecare episod.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa de 8 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării bunurilor materiale și financiare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, din momentul pronunțării sentinței – 16.09.2021.

De la inculpat s-a încasat prejudiciul material în beneficiul părților vătămate Ceban Veaceslav - 6000 lei, Covtaniuc Oxana - 16.700 lei, Țurcan Elena - 17.766 lei, Dimitriadi Doina - 16.106 lei, Parascan Vera - 7500 lei și Gaiduc Elena - 10.000 lei.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Gușanu Serghei, la 27 februarie 2016, orele 23:30, în timp ce se afla în ap. nr. XX de pe str. XXXX, mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, tainic a sustras telefonul mobil de model „Lenovo A XXXX” cu nr. de IMEI: XXXX și XXXX, în care se afla cartela SIM: XXXX, la preț de 6000 lei, cauzând părții vătămate Ceban Veaceslav o pagubă materială considerabilă în valoare totală de 6000 lei.

Tot el, la **09.01.2018**, în intervalul de timp de la orele 10:00, până la orele 14:00, de comun acord și înțelegere prealabilă cu Cojocarul Inga, a.n. XXXX, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, **inducând în eroare** partea vătămată, **prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase**, sub pretextul unei nevoi urgente de bani, promițând ca ulterior să achite ratele creditului, au convins-o pe Covtaniuc Oxana, să ia în credit de la furnizorul de împrumuturi „Iute Credit”, suma de 8600 lei, amplasat pe adresa bd. XXXX, mun. Chișinău, de la furnizorul de împrumuturi „Sebo”, suma de 4500 lei amplasat pe adresa str. XXXX, mun. Chișinău și un telefon mobil de model „Samsung J3”, de culoare Gold, în valoare de 3600 lei, procurat în credit de la magazinul „Orange”, cauzând părții vătămate un prejudiciu material considerabil în valoare de 16.700 lei.

Tot el, la **29.01.2018**, prin înțelegere prealabilă cu Cojocarul Inga, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane, fiind persoană care se deține în Penitenciar, având un comportament dolosiv, **prin prezentarea unei fapte mincinoase** că este directorul unei companii din mun. Chișinău și se numește Valentin, sub pretextul de a se întâlni și a face cunoștință, a invitat-o pe Țurcan Elena în mun. Chișinău. În continuare, Cojocarul Inga, la indicația lui Gușanu Serghei, întâmpinând-o pe Țurcan

Elena la Gara Auto Sud din mun. Chişinău, cu scopul de a-şi ascunde identitatea adevărată, ***a indus-o pe ultima în eroare și s-a prezentat*** cu numele Marina, „contabilă din compania lui Valentin”. După aceasta, Cojocarul Inga, fiind instigată de Guşanu Serghei a condus-o pe Țurcan Elena, la sediul companiei de creditare SRL „Sebo” situat pe str. Calea Ieşilor 3/2 mun. Chişinău, unde ultima a contractat două credite în suma de 6300 lei și 2100 lei. În continuare, fiind îndemnată de Cojocarul Inga, Țurcan Elena a mers la magazinul „Orange” din mun. Chişinău str. Alecu Russo 1/1, unde prezentând buletinul a luat în credit un telefon mobil de model „Samsung Galaxy A5” la preţ 7470 lei, după care au mers la magazinul de telefonie mobilă „Unite” situat pe str. Alecu Russo 2, mun. Chişinău, unde a mai luat în credit un telefon mobil de model „Samsung Galaxy J-3” la preţ de 1896 lei. Continuându-şi acţiunile sale criminale Cojocarul Inga, ***prezentând ca adevărată o faptă mincinoasă***, precum că Guşanu Serghei, doreşte să-i facă cadou, sub pretextul înregistrării telefoanelor mobile procurate și banilor creditați pe firma acestuia, a convins-o pe Țurcan E. să-i transmită ei banii luați în credit, bunurile procurate în credit și actele acestora. După însușirea bunurilor Cojocarul Inga a urcat-o pe Țurcan E. într-un taxi comunicându-i că acesta o va duce la întâlnire cu „Valentin”, după ce cu obiectele primite a plecat într-o direcție necunoscută. În timp ce Țurcan E. se deplasa cu taxiul, Guşanu S., pentru a camufla acţiunile criminale discuta cu aceasta spunându-i că în curând se vor întâlni. La momentul când Țurcan E. a ajuns la pretinsa destinație, Guşanu S. lipsea și avea telefonul mobil deconectat. Banii și bunurile însușite au fost în continuare folosite în scopuri personale de către Cojocarul Inga și Guşanu S. Astfel, cauzându părții vătămate Țurcan E. un prejudiciu material considerabil în valoare de 17.766 lei.

Tot el, fiind condamnat prin decizia Curții de Apel Chişinău din 07 septembrie 2016 la pedeapsa penală sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni, în timpul ispășirii pedepsei în Penitenciarul nr. 3 - Leova, având scopul bine determinat, de a însuși bunuri și mijloace bănești prin abuz de încredere și înșelăciune, a alcătuit un plan premeditat și acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană în privința căreia a fost disjunctă cauza (Cojocari Inga), împărțind rolurile între ei, la 27 februarie 2018, prin intermediul telefonului mobil a contactat victima Dimitriadi Doina. Ulterior, în vederea realizării scopului infracțional, sub pretexte false, la 02.03.2018, a convins victima Dimitriadi D., să se deplaseze din or. Cahul, în mun. Chişinău. În continuare, Guşanu S., acționând cu aceiași intenție infracțională, a determinat victima Dimitriadi D., care la acel moment tranzita or. Leova să transmită unei persoane necunoscute, suma de 1 100 lei, bani care au fost însușiți. Ajungând în mun. Chişinău, victima Dimitriadi D., a fost preluată de către Cojocarul Inga, care acționând conform rolului repartizat de către Guşanu S., a condus-o pe aceasta la filiala OM „Sebo Credit” din șos. Hâncești XX, mun. Chişinău, unde au determinat-o să încheie contractul de împrumut nr. XXXX din 02.03.2018, primind astfel un credit în sumă de 3000 lei, bani care au fost însușiți. Ulterior, în aceiași zi, fiind determinată de către Guşanu Serghei și instructată de Cojocarul I., Dimitriadi D. a încheiat contractul de prestare a serviciilor publice de comunicații mobile celulare cu compania SA „Moldcell” filiala din șos. Hâncești 60/4, mun. Chişinău, obținând în credit un telefon

de model "Xiaomi Mi A1" cu IMEI:XXXX, la preț de 6306 lei, care de asemenea a fost transmis lui Cojocar I. Tot în ziua de 02.03.2018, Cojocar I., acționând conform instrucțiunilor primite de la Gușanu S., a condus victima Dimitriadi D., la filiala ÎCS „Iute Credit” SRL din str. Ismail 86/4, mun. Chișinău, unde pe numele acesteia a fost obținut un credit în sumă de 2500 lei. Continuându-și acțiunile criminale, în timp ce se aflau în preajma ÎS „Poșta Moldovei” din bd. Ștefan cel Mare 134, mun. Chișinău, au însușit de la Dimitriadi D., telefonul mobil de model "Samsung J3", în care era inserată cartela SIM cu nr.078852150 la preț de 3200 lei. Astfel, prin înșelăciune și abuz de încredere, victimei Dimitriadi D., i-au fost cauzate daune în proporții considerabile, în sumă totală de 16.106 lei.

Tot el, la 12 februarie 2020, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor ce aparțin altei persoane, prin comportamentul său viclean inducând-o în eroare pe Parascan Vera, **prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase**, a dobândit de la ultima bani în sumă de 7.500 lei, sub pretextul inventat de a investi bani într-o afacere profitabilă, după care a însușit banii. Astfel, cauzându-i părții vătămate, un prejudiciu material considerabil în sumă de 7500 lei.

Tot el, în perioada 13-15.03.2020, aflându-se pe teritoriul mun. Chișinău, având un comportament dolosiv, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, urmărind scopul dobândirii ilicite a mijloacelor bănești ce nu-i aparțin, a creat un profil fictiv, pe site-ul de socializare „odnoklassniki.ru” pe numele „D.T.”. Ulterior, utilizând acest profil, prin inducere în eroare și prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința părților, prezentându-se a fi Cojocar Dumitru, a determinat-o pe Gaiduc Elena, să procure în credit pe numele ei, de la magazinul "Darwin" din or. Ungheni, un telefon mobil de model „Samsung Galaxy A80” la preț de 10.000 lei, pe care ultima l-a transmis la indicația lui Gușanu Serghei XXX a.n. XXXX, către Morozinschi Vitalie, care l-a comercializat. Astfel, cauzând părții vătămate Gaiduc Elena un prejudiciu material considerabil.

Instanța a reținut că inculpatul, fiind legal citat, în ședința de judecată, nu s-a prezentat, iar prin încheierea din 21.05.2019 a Judecătorei Chișinău, s-a dispus investigație de căutare /nr. 2019010115/, cu examinarea cauzei în lipsa inculpatului

Totodată, vinovăția inculpatului este integral confirmată prin cumulul de probe administrate și cercetate în cadrul ședinței de judecată și acțiunile acestuia urmează să fie încadrate: în baza art.186 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile (*episodul din 27.02.2016 - partea vătămată Ceban V.*); art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, **prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, determinată de comportamentul viclean**, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile (*episodul din 09.01.2018 – partea vătămată Covtaniuc O.*); art.190 alin. (2), lit. b) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane **prin inducerea în eroare a unei persoane, prezentarea ca adevărată a**

unei fapte mincinoase, comportament dolosiv care a produs daune considerabile, săvârșită de două persoane (*episodul din 29.01.2018 – partea vătămată Țurcan E.*); art. 42 alin. (3), 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile (*episodul din 27.02.2018 – partea vătămată Dimitriadi D.*), art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane ***prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și părții actului juridic***, care a produs daune considerabile (*episodul din 12.02.2020 – partea vătămată Parascan Vera*), art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane ***prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și părții actului juridic***, care a produs daune considerabile (*episodul din 13-15.03.2020 – partea vătămată Gaiduc Elena*).

3. Avocata Tatiana Gorea a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelanta a invocat că partea vătămată Țurcanu Elena a declarat că a făcut cunoștință pe rețeaua socială Odnoklassniki cu o persoană pe numele Valentin, care îi scria mesaje, a convins-o să vină la Chișinău. Ea a venit și la gară a fost întâlnită de o persoană Marina. Și anume Marina a convins-o să ia credit de la „Sebo”. După ce au ieșit de la instituția financiară, anume Marina i-a zis să îi dea banii, i-a luat și documentele, zicându-i că în baza acestor contracte urmează să-i întoarcă banii.

Prin urmare, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal și anume escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, nu a fost executată de Gușanu S., dar de o altă persoană Marina.

Partea vătămată Gaiduc Elena a declarat că, a făcut cunoștință cu Gușanu S. pe odnoklasnniki. Dar instanța de fond a indicat greșit declarațiile din motiv că nu este probat faptul că anume cu Gușanu S. a făcut cunoștință, din motiv că pe OK.RU trebuie să fie scris în profilul inculpatului anume ”Gușanu Serghei”, ceea ce nu a fost probat prin screen sau prin altă probă în instanța de judecată. La fel, Gaiduc Elena a declarat că „dânsul era foarte convingător”, „Gușanu S. i-a spus să meargă să ia credit la Sebo, la Darwin”. A luat telefonul și s-a dus acasă. Gușanu S. a început să o amenințe. Apoi a venit o persoană Nicu, care se ocupa cu reparația telefoanelor mobile. I-a dat telefonul lui Nicu. Dar la urmărirea penală, partea vătămată Gaiduc Elena a declarat că anume Nicu, care a venit la ea la serviciu la Ungheni, a amenințat-o personal și a stat mult timp până nu i-a dat telefonul mobil.

Prin urmare, instanța de fond nu s-a expus asupra la aceste divergențe, la fel și la faptul că inculpatul nu s-a prezentat Elenei Gaiduc anume ca Gușanu S., deci nu i-a prezentat și nici un act de identitate.

Martorul Veste Ana nu a văzut nemijlocit dacă a cerut careva mijloace bănești Gușanu Serghei de la vreo parte vătămată. Martorul Gavriliuc Nicu a declarat că pe Gușanu Serghei nu îl cunoaște, ceea ce deja se contrazice cu declarațiile lui Gaiduc Elena, care a zis că Nicu i-a spus că îl cunoaște pe Gușanu S. Alte persoane în instanța de judecată nu au fost audiate.

În privința învinuirii pe art. 186 alin. (2) lit. b) d) Cod penal, instanța de fond s-a bazat numai pe materialele cauzei penale, și anume pe ordonanța privind începerea urmăririi din 04.03.2016, informația 902, procesul verbal de consemnarea plângerii verbale din 28.02.2016, procesul verbal de audiere a părții vătămate Ceban Veaceslav, procesul verbal de audiere a martorului Eni Oxana, procesul verbal de audiere a martorului Cornegruța Maria, procesul verbal de audiere a martorului Eșanu Grigore, ordonanța din 09.03.2016, ordonanța din 13.06.2016, ordonanța din 10.08.2020, proces verbal de reținere a lui Gușanu S., proces verbal de audiere a învinuitului Gușanu S., prin care el a declarat că vina nu recunoaște.

În instanța de fond nu au fost audiați pe episodul dat nici partea vătămată Ceban Veaceslav, nici martorii Eni Oxana, Cornegruța Maria, Eșanu Grigore. n cazul dat instanța de judecată și-a preluat rolul de acuzator, transcriind fără a fi examinat acest episod pe deplin, rechizitoriul acuzatorului de stat.

Conform prevederilor art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului a fost confirmată prin ansamblul de probe dobândite în corespundere cu normele procesual-penale și cercetate de instanța de judecată.

Mai mult, apărătorul inculpatului, prezent la toate ședințele de judecată, a fost lipsit de posibilitatea de a pune întrebările martorilor Eni Oxana, Cornegruța Maria, Eșanu Grigore și părții vătămate Ceban Veaceslav, a fost încălcat principiul contradictorialității prevăzut de art. 24 Cod de procedură civilă, garantat de art. 6 CEDO. La fel a fost încălcat principiul nemijlocirii, prevăzut de art. 6 (22) Cod de procedură civilă, art. 314 Cod de procedură civilă, care prevede că instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, inclusiv să audieze inculpații, părțile vătămate, martorii...

La fel, pe episodul pe care cauza penală a fost pornită pe 02.05.2018, partea vătămată Covtaniuc Oxana nu a fost audiată în fața instanței de judecată, și acest fapt se indică la pag. 6 a sentinței, și anume procesul verbal de audiere a părții vătămate Covtaniuc Oxana..”, care demonstrează faptul că partea vătămată a dat declarații, pe care se bazează instanța de judecată, în fața organului de urmărire penală, și nu în fața instanței de judecată.

Totodată, instanța a examinat procesul verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 05.05.2018, în cadrul căruia partea vătămată Turcan Elena a recunoscut pe persoana sub nr. 6 Gușanu S. (f.d. 21), pag. 9 din sentință. Dar, Țurcanu E. a declarat

în instanța de judecată că niciodată nu l-a văzut pe Gușanu S., dar a discutat cu o persoană pe odnoklassniki.

Cu referire la episodul, pe care a fost pornită cauza penală la 16.03.2018, nu a fost audiată partea vătămată Dimitriadi D., instanța de fond la fel s-a bazat doar pe procesul-verbal de audiere a părții vătămate la organul de urmărirea penală. Astfel, preluând declarațiile date la urmărirea penală, instanța de judecată a demonstrat rolul de acuzator.

Analizând probele acumulate în urma cercetării judecătorești, opinează că stabilirea vinovăției lui Gușanu S. de către instanța de judecată a avut loc cu încălcarea normelor procedurale, cu încălcarea dreptului apărătorului de a pune întrebări părților vătămate și martorilor, prin urmare a fost încălcat principiul contradictorialității.

Examinarea cauzei penale a fost efectuată în lipsa inculpatului Gușanu S., prin urmare a fost imposibil de a verifica în fața instanței de judecată dacă recunoaște sau nu inculpatul vinovăția pe toate episoade. În instanța de judecată au fost examinate materialele cauzei, la fel și procese verbale de audierea lui Gușanu S. în calitate de învinuit, la care inculpatul a declarat că vina nici pe un episod nu recunoaște.

Reieșind din faptul că la urmărirea penală inculpatul Gușanu S. nu a recunoscut vina și nu toate părțile vătămate au fost audiate în instanța de judecată, consideră avocatul că vinovăția inculpatului nu poate fi dovedită cu încălcarea normelor procedurale și materiale penale. Partea vătămată Țurcan E. a declarat când a venit ea în Chișinău, a fost întâlnită de o doamnă, și nu de inculpat. Toate acțiunile de luarea creditului și telefoanelor mobile a executat la solicitarea doamnei, care a condus la instituțiile de microfinanțare, la fel a condus-o și la companiile care i-au dat părții vătămate telefoane mobile în credit. Personal inculpatul nu a condus-o, nu i-a luat mijloace bănești, nu s-a întâlnit cu ea. Și apare întrebare, dacă partea vătămată nu l-a văzut niciodată pe inculpat, cum l-a recunoscut după fotografie la mărirea penală.

La fel și partea vătămată Gaiduc E. nu l-a văzut niciodată personal pe Gușanu S., a declarat că telefonul mobil a transmis martorului Gavriiliuc Nicolai, care s-a prezentat la ea la serviciu și din celea declarate de partea vătămată la insistența lui i-a dat telefonul mobil. Ea personal lui Gușanu S. nu a transmis nimic, și nici martorul lui Gușanu S. personal nu i-a transmis nimic, dar telefonul mobil a transmis prietenului lui de la piață.

Pe cauza penală pornită pe art. 186 Cod penal, partea vătămată nu a fost audiată în instanța de judecată, iar fiindcă lipsește și procesul verbal de confruntare la materialele cauzei, citirea declarațiilor a fost ilegală.

Urmează a fi apreciate critic acțiunile părții vătămate susținute de organul de urmărirea penală la etapa urmăririi penale și la examinarea pricinii în instanța de judecată în vederea depunerii declarațiilor false, care nu corespund adevărului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2022, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că *instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept*, just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunile imputate, iar *întreaga sistemă de probe* examinate și apreciată de către instanța de apel prin

prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, *coroborează între ele* și demonstrează că inculpatul a comis fapta prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d), 190 alin. (2) lit. b), 190 alin. (2) lit. b), 42 alin. (3), 190 alin. (2), lit. b), 190 alin. (1) și 190 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, s-a constatat cu certitudine, că împreună și prin înțelegere prealabilă cu Cojocaru Inga, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, inducând în eroare părțile vătămate, *prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase*, sub pretextul unei necesități urgente de bani, promițând ca ulterior va achita ratele creditului, le-a convins pe acestea, să ia credite de la furnizorul de împrumuturi „Iute Credit”, „Sebo”, totodată procurând și telefoane mobile de la magazinele de telefonie mobilă.

Vina inculpatului în comiterea infracțiunilor încriminate a fost dovedită integral, atât prin declarațiile părților vătămate Țurcan Elena, Parascan Vera, Gaiduc Elena, care în detalii au relatat instanței comiterea faptelor de escrocherie, cât și prin declarațiile martorilor Veste Ana, Gavriiliuc Nicu privitor la acțiunile factice a inculpatului și careva temeuri de a nu crede acestor declarații, care au fost relatate sub jurământ (art. 312-313 Cod penal), lipsesc.

Totodată, vinovăția inculpatului s-a mai confirmat și prin procesele verbale de recunoaștere a persoanei după fotografie, acesta fiind recunoscut de părțile vătămate, cât și de martori, prin mijloacele materiale de probă anexate la cauza penală ce reprezintă conversațiile de pe site-ul de socializare „odnoklassniki” și de pe aplicația „Viber” dintre părțile vătămate și Gușanu S.

La caz s-a constatat că lipsa martorilor cât și a părților vătămate pe parcursul examinării cauzei a fost întemeiată și nu putea fi imputată instanței de fond, iar citirea declarațiilor și includerea lor în sentința de condamnare, nu contraveni normelor procedurale.

Totodată, declarațiile martorilor și a părților vătămate absente nu au constituit temeiul unic sau decisiv pentru condamnarea inculpatului, ele fiind analizate în coraport cu celelalte probe anexate la cauza penală.

5. Avocatul Ion Proca, declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul indică că conform rechizitoriului pentru I episod (f.d. 104) urmau a fi audiați: partea vătămată Ceban Veaceslav și martorii Cornegruță Maria, Eni Oxana și Eșanu Grigore. Nici unul din aceste persoane nu au fost audiate în instanță, însă la baza sentinței au fost puse declarațiile depuse de către aceștia la etapa urmăririi penale. În cadrul urmăririi penale, inculpatul nu a efectuat acțiuni de confruntare cu niciunul din cei menționați.

Potrivit rechizitoriului pentru al II-lea episod (f.d. 248) urmau a fi audiați în judecată: partea vătămată Covtaniuc Oxana și martorii Veste Ana, Tabacari Gheorghe, Osoianu Constantin și Cojocaru Sergiu. Dintre aceste persoane a fost audiat doar martorul Veste Ana. Celelalte persoane nu au fost audiate-la etapa judecării cauzei și declarațiile acestora nu au fost confruntate la etapa urmăririi penale, însă declarațiile acestora, care au fost depuse la etapa urmăririi penale, au fost puse la baza sentinței.

La acest capitol, declarațiile depuse la urmărirea penală de către partea vătămată Covtaniuc Oxana sunt combătute de către declarațiile bănuitei Cojocar I. (care a recunoscut fapta) și anume ultima, conform procesului verbal de audiere (f.d. 135) declară că „nu m-am întâlnit cu nici o persoană de gen masculin care să fi fost Ion și nu a venit nici o persoană, pe când partea vătămată Covtaniuc Oxana declară la urmărirea penală (f.d. 244) că Ion a venit la ei, a discutat cu Mariana timp de 5 min. cum să procedeze mai departe, era foarte grăbit și spunând că fugă mai departe să țină rând la notar, a spus ca să se ducă la SEBO și să mai ia un credit”. Astfel, Oxana l-a văzut atunci pentru prima dată pe Ion, care avea înălțimea 1,75- 180 m, greutatea de până la 90 kg, constituția corpului medie, ochi de culoare albaștri sau verzi, îmbrăcat în pantaloni de culoare negri, palton de cașmir de culoare negru, până la genunchi și cușmă de culoare neagră.

Or, instanța nu doar că a pus la baza sentinței declarații care nu au fost confruntate de către inculpat dar, care și sunt contradictorii celorlalte declarații. Din materialele cauzei rezultă că inculpatul în acel moment se afla în detenție, respectiv nu avea cum să se afle în or. Chișinău și să se întâlnească cu partea vătămată Covtaniuc Oxana.

Conform rechizitoriului pentru al III-lea episod (f.d.100) singura persoană, cu excepția învinutului, care urmează a fi audiată este partea vătămată Țurcanu Elena. Țurcan E. a fost audiată, dar careva declarații prin care l-ar recunoaște pe Gușanu S. nu a depus. Din declarațiile depuse reiese că partea vătămată nu a văzut persoana cu care comunica. Iar din rechizitoriu rezultă că singura probă care face legătură între fapta ilegală și inculpat sunt declarațiile bănuitei Cojocar I., căreia i se inculpă coautorat la săvârșirea faptei infracționale. Însă din declarațiile părții vătămate și chiar ale bănuitei Cojocar Inga, nu pot fi trase concluzii ca participant la infracțiune a fost anume Gușanu S., ori simplu fapt că Cojocar I. indică că aceasta a acționat la indicațiile unei alte persoane, fără a se proba direct prezența acelor indicații, denotă prezența unor dubii mult prea mari în sensul recunoașterii vinovăției lui Gușanu S.

Chiar dacă pornind de la ipoteza că Gușanu S. a purtat conversații anterioare cu Cojocar I., nu demonstrează faptul că cel care a dat ulterioare indicații bănuitei Cojocar Inga este anume Gușanu S., ori ultima a putut considera că se va eschiva de la răspundere penală dacă va declara că a executat doar anumite indicații, acesta fiind un motiv de a declara implicarea anumitor persoane care se află în detenție.

Potrivit rechizitoriului pentru al IV-lea episod (f.d. 213) urma a fi audiată partea vătămată Dimitriadi D. și martorii Cojocar Sergiu și Veste Ana. Instanța din nou a omis să audieze partea vătămată și martorul Cojocar Sergiu. Singura persoana audiată a fost Veste Ana care a relatat că l-a văzut cândva pe Gușanu S. că discuta cu Cojocar Inga, fapt însă care nu demonstrează participarea lui Gușanu S. la săvârșirea cărorva acte ilegale.

Instanța din nou a pus la baza sentinței, declarațiile persoanelor care nu au fost confruntate la etapa urmăririi penale și nici în instanță, și anume declarațiile părții vătămate: Dimitriadi D.

Totodată la baza sentinței au fost puse declarațiile bănuitei Cojocaru I., însă în cadrul acestui episod confruntare între Cojocaru I. și Gușanu S. nu a existat, respectiv Cojocaru I. urma ulterior a fi invitată în instanță pentru a depune declarații împotriva lui Gușanu S. în raport cu episodul al V-lea, însă urmau a fi administrate imagini video care să demonstreze cu certitudine persoana care a acompaniat-o pe partea vătămată (Vera Parascan) în ziua săvârșirii faptei, mai ales că se cunoaște locul în care inculpatul s-a eschivat, ori în esență învinuirea se bazează doar pe declarațiile părții vătămate.

În raport cu episodul al VI-lea, instanța a luat concluzia prin care l-a recunoscut pe inculpatul Gușanu S. vinovat doar în baza declarațiilor părții vătămate. Din declarațiile depuse inițial (f.d. 13), partea vătămată indică că solicită atragerea la răspundere penală a persoanelor necunoscute.

Prezența pozelor în conversația dintre făptaș și parte vătămată nu confirmă că anume acea persoană este cea care purta discuția, adică oricine poate crea un cont pe rețelele de socializare, utilizând fotografiile unui alt cont, ori pentru a demonstra vinovăția inculpatului, urma a fi probată destinația finală a banilor.

În mod esențial, instanța a pus la baza sentinței declarațiile a opt persoane care nu au fost audiate în ședință de judecată și nu au fost confruntate de către inculpat la etapa urmăririi penale și anume: părțile vătămate Ceban Veaceslav, Covtaniuc Oxana, Dimitriadi Doina și martorii Cornegruță Maria, Eni Oxana, Eșanu Grigore, Veste Ana, Tabacari Gheorghe, Osoianu Constantin. Consideră greșită declarația instanței de apel precum că martorii nu au putut fi audiați din motive ce nu sunt imputabile instanței, ori în asemenea circumstanțe declarațiile depuse de către aceste persoane nu urmau a fi puse la baza sentinței.

Ori, în aceste condiții, instanțele inferioare, în mod evident au încălcat dreptul inculpatului la apărare, la un proces echitabil și principiul contradictorialității. La fel, nu s-a constatat existența componentei infracțiunii în acțiunile inculpatului.

Mai mult, la f.d. 221-222 (dosarul din cadrul CA Chișinău) care reprezintă cererea prin care avocatul angajat recent de către inculpat, prin contract a depus cerere de amânare a ședinței de judecată din 17 mai 2022, ultima fiind recepționată la orele 08:23, iar ședința de judecată era stabilită pentru orele 10:00, ori conform procesului verbal al ședinței de judecată, cererea de amânare depusă de avocatul antrenat recent pe dosar nici nu a fost pusă în discuție. Urmare, instanța de apel din start a dispus ilegal continuarea examinării cauzei în momentul în care pe dosar a fost antrenat un avocat prin contract.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

5.1. Declară recurs ordinar și avocata Tatiana Gorea, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul indică că, instanța de apel nu s-a expus asupra faptului că în privința învinuirii lui Gușanu S. în baza art. 186 alin. (2) lit. b) d) Cod penal, iar instanța de fond s-a bazat numai pe materialele cauzei penale și anume pe ordonanța privind

începerea urmăririi din 04.03.2016, informația 902, procesul verbal de consemnarea plângerii verbale din 28.02.2016, procesul verbal de audiere a părții vătămate Ceban Veaceslav, procesul verbal de audiere a martorului Eni Oxana, procesul verbal de audiere a martorului Comegruța Maria, procesul verbal de audiere a martorului Eșanu Grigore, ordonanța din 09.03.2016, ordonanța din 13.06.2016, ordonanța din 10.08.2020. proces verbal de reținere a lui Gușanu S.. proces verbal de audiere a învinutului Gușanu S., prin care el a declarat că vina nu recunoaște. Pe cauza penală pornită pe art. 186 Cod penal, partea vătămată nu a fost audiată în instanța de apel, lipsind procesul verbal de confruntare la materialele cauzei. Prin urmare citirea declarațiilor a fost ilegală.

Prin urmare, în instanța de apel nu au fost audiați pe episodul dat nici partea vătămată Ceban Veaceslav, nici martorii Eni Oxana. Comegruța Maria, Eșanu Grigore. În cazul dat, instanța de apel și-a preluat rolul de acuzator, fără a fi examinat acest episod pe deplin sentința. Prin faptul că apărătorul inculpatului, prezent la toate ședințele de judecată, a fost lipsit de posibilitatea de a pune întrebări martorilor Eni Oxana, Comegruța Maria, Eșanu Grigore și părții vătămate Ceban Veaceslav, a fost încălcat principiul contradictorialității prevăzut de art. 24 Cod de procedură penală, garantat de art. 6 CEDO. La fel, a fost încălcat principiul nemijlocirii, prevăzut de art. 6 (22) Cod de procedură penală, art. 314 Cod de procedură penală, care prevede că instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, inclusiv să audieze inculpații, părțile vătămate, martorii.

La fel și pe episodul pe care cauza penală a fost pornită pe 02,05,2018, partea vătămată Covtaniue Oxana nu a fost audiată în fața instanței de judecată și acest fapt se indică în decizia instanței de apel și de fond și anume procesul verbal de audiere a părții vătămate Covtaniue Oxana, care demonstrează faptul că partea vătămată a dat declarații, pe care se bazează instanța de judecată, în fața organului de urmărire penală, nu în fața instanței de apel.

A fost examinat procesul verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 05.05.2018, în cadrul căruia partea vătămată Țurcan E. a recunoscut-o pe persoana sub nr. 6, Gușanu S. (f.d. 21) pag. 9 din sentință. Dar, Țurcanu E. a declarat în instanța de fond că niciodată nu l-a văzut pe Gușanu S., dar a discutat cu o persoana necunoscută pe odnoklassniki, susținând declarațiile în instanța de apel.

La fel, pe episodul, pe care a fost pornită cauza penală la 16.03.2018, nu a fost audiată partea vătămată Dimitriadi D., în instanța de apel partea vătămată nu s-a prezentat, nu a dat declarații, nici în fața instanței de fond, nici în fața instanței de apel. Prin urmare, instanța de apel s-a bazat doar pe procesul-verbal de audiere a părții vătămate audiate la organul de urmărirea penală. Respectiv, preluând declarațiile date la urmărirea penală, instanța de apel a demonstrat rolul de acuzator.

Din momentul săvârșirii unei infracțiuni noi și anume din 15.03.2020, a expirat la data de 19.07.2022 - 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspunderea penală pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2), 190 alin. (1) Cod penal (2 episoade).

Conform art. 76 alin. (1) lit. 1) Cod penal, la stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe atenuante: 1) expirarea, de la momentul comiterii infracțiunii, a cel puțin 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, prevăzut pentru această infracțiune sau depășirea termenului rezonabil pentru examinarea cazului, ținându-se cont de natura faptei, dacă tergiversarea nu a fost provocată de făptuitor.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii, fiind încălcate prevederile art. 31, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. În corespundere cu art. 66 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. Potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Conform art. 10 alin. (1) și (2) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de

inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, nu conțin semnele unei infracțiuni mai grave și învinuirea pentru acestea nu se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare. **Învinuirea se consideră mai gravă** când în învinuire se introduc fapte și episoade adăugătoare, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial, semne calificative care majorează volumul învinuirii, deși nu modifică estimația juridică a celor săvârșite. Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 23., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 2. din decizie*):

a) nu a coroborat calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, **prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, determinată de comportamentul viclean**, pe episodul din 09.01.2018 cu partea vătămată Covtaniuc O. și art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane **prin inducerea în eroare a unei persoane, prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, comportament dolosiv** pe episodul din 29.01.2018 cu partea vătămată Țurcan E., cu prescripțiile din art. 8, 10 Cod penal, cât și cu și jurisprudența națională (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 23., 39., 41.*), sub aspectul că, în cazul în care

infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art. 190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmau a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Ori, încadrând acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal în redacția nouă, în vigoare din 17.08.2018, conform indicelor: „...**prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, determinată de comportamentul viclean și dolosiv...**”, a încălcat prevederile art. 66 alin. (1), (2) pct. 1), 325 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 10 Cod penal, deoarece aceste calificative, care majorează volumul învinuirii inițiale, nu existau la momentul săvârșirii faptei.

Mai mult, calificativul „**prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase**” este unul incomplet, deci absolut neclar, deoarece reprezintă doar o parte din cel prevăzut în dispoziția normei vizate, lipsind restul: „**în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean**”;

b) pe episoadele din 12.02.2020 cu partea vătămată Parascan V. și din 13-15.03.2020 cu partea vătămată Gaiduc E., nu a fost elucidată și desfășurată, în niciun fel, esența elementelor „**prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și părții actului juridic**”, la fel rupte din contextul dispoziției art. 190 alin. (1) Cod penal inclusiv coroborată cu acțiunile infracționale concrete și împrejurările de fapt incriminate inculpatului prin rechizitoriu;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în învinuirea formulată inculpatului, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunea apărării, **în special că, nefiind audiat în instanță, au fost citite declarațiile părții vătămate Ceban V. de la urmărirea penală în pofida faptului că nu a avut confruntări cu inculpatul**, invocate în ședința de judecată, repetate în apelul declarat, cât și în recursul ordinar (pct. 3., 5., 5.1. din decizie).

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1), (2), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, recursul împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6/1 alin. (1/1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu

rejudecarea cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece conform descriptivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra și repetându-le întocmai, indicând sumar că: „...**instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunile imputate, iar întreaga sistemă de probe examinate și apreciată de către instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, coroborează între ele...**”, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) și-a întemeiat concluziile pe 74 de probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, conform cărui probele în genere nu au fost verificate, cercetate și consemnate;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în învinuirea formulată inculpatului, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunea apărării, **în special că, nefiind audiat în instanță, au fost citite declarațiile părții vătămate Ceban V. de la urmărirea penală în pofida faptului că nu a avut confruntări cu inculpatul**, invocate în ședința de judecată, repetate în apelul declarat, cât și în recursul ordinar (*pct. 3., 5., 5.1. din decizie*);

d) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la *pct. 3. și 5., 5.1.*, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (*pct. 3. - 5., 5.1. din decizie*);

e) potrivit procesului – verbal a ședinței judiciare, a început judecarea cauzei completul format din judecătorii Jordan I., Gafton A. și Cojocari E., dar a finisat și pronunțat decizia contestată judecătorii Jordan I., Cojocari E și Juganari M.

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței, motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorului A. Gafton.

Ori, potrivit stipulărilor din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CtEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au rejudecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind

motive legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar instanța nu a fost compusă potrivit legii, fiind încălcate prevederile art. 31 Cod de procedură penală, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de avocații Tatiana Gorea și Ion Proca, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2022, în privința inculpatului Gușanu Serghei XXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 09 decembrie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico

